

KENMERK: B/14/8132/TU

DATUM: 4 juni 2015

ONDERWERP: Reactie op consultatie Ontwerpbesluit wijziging diverse besluiten vanwege de Wet algemeen pensioenfonds

Inleiding

De Pensioenfederatie is blij met de komst van het Algemeen Pensioenfonds en de verduidelijking die onder meer het ter consultatie aangeboden ontwerpbesluit biedt. Het raamwerk is goed doordacht en biedt veel perspectief voor de toekomst. Er resteren wat ons betreft echter nog enkele aandachtspunten, waarvan sommige cruciaal zijn voor een voortvarende start van het APF. Sommige aandachtspunten komen voort uit het ontwerpbesluit en sommige komen voort uit het wetsvoorstel zelf. Wij delen onze aandachtspunten graag integraal met u. De Pensioenfederatie wil overigens nogmaals benadrukken dat het met het oog op de zeer gewenste inwerkingtreding per 1 januari 2016 belangrijk is om het wetsvoorstel voor het zomerreces plenair te behandelen in de Tweede Kamer.

Pluspunten

- De Pensioenfederatie steunt de keuze van het kabinet om te kiezen voor een APF in de vorm van een stichting. Deze insteek waarborgt de belangen van deelnemers in het APF door die niet te laten vertroebelen door belangen van aandeelhouders. De Pensioenfederatie onderschrijft de toelichting op deze keuze dan ook volledig.
- De Pensioenfederatie verwelkomt dat aansluiting bij (of omvorming tot) een APF soepel verloopt door toepassing van artikel 84 van de Pensioenwet. Dit leidt tot een efficiënte collectieve waardeoverdracht naar een APF.
- De zorgen over een onwerkbaar groot verantwoordingsorgaan als gevolg van toetreding van nieuwe werkgevers zijn door het kabinet weggenomen.
- Het is voor gesloten pensioenfondsen een goede zaak dat het technisch mogelijk wordt gemaakt om een uitvoeringsreglement te hebben in plaats van een uitvoeringsovereenkomst. Dit is van belang als de (voormalig) werkgever niet kan of wil dienen als contractspartij voor het APF.

Cruciale aandachtspunten

Naast de evidente pluspunten vraagt de Pensioenfederatie aandacht voor enkele cruciale aandachtspunten.

- *Korte termijn alternatieven voor verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfondsen noodzakelijk.*

De Pensioenfederatie is blij dat het kabinet in de nota naar aanleiding van het verslag verwijst naar het onderzoek om op termijn te bezien of verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfondsen ook deel kunnen uitmaken van een APF. De Pensioenfederatie heeft er begrip voor dat het kabinet de tijd neemt om de consequenties daarvan te doorgronden. Tegelijk constateert de Pensioenfederatie dat de behoefte aan alternatieven voor deze pensioenfondsen groot is en het probleem waarmee zij kampen acuut is. Ook deze fondsen willen kwaliteit van bestuur in de toekomst waarborgen en lage uitvoeringskosten bewerkstelligen. Uit de nota naar aanleiding van het verslag blijkt niet dat er voldoende urgentie wordt gevoeld voor het probleem.

In afwachting van het onderzoek naar de mogelijkheid om verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfondsen deel uit te laten maken van een algemeen pensioenfonds, moet de Pensioenfederatie constateren dat die route vooralsnog is afgesloten. Een bestaand alternatief waar de staatssecretaris in de nota naar aanleiding van het verslag naar verwijst, is een fusie van verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfondsen. De Pensioenfederatie constateert mede op basis van praktijkervaring van haar leden dat de wens van pensioenfondsen om te fuseren er weliswaar is, maar fusie lang niet altijd mogelijk is.

Om te kunnen fuseren moet er een ‘dekkingsgraadmatch’ zijn tussen pensioenfondsen. Als de dekkingsgraden veel verschillen, is fusie veelal geen optie. Recente ontwikkelingen in de wet- en regelgeving maken een fusie alleen maar moeilijker. Waar in het verleden het gebruik van indexatiedepots een oplossing kon bieden, is ook deze route afgesneden.

- *Aparte ringen voor vrijwillige regelingen gewenst*

De Pensioenfederatie constateert dat de staatssecretaris vasthoudt aan het idee dat vrijwillige regelingen in dezelfde ring als de basisregeling ondergebracht moeten worden. Pensioenfondsen mogen immers niet louter een vrijwillige regeling voeren en door het voeren van een separate kring voor vrijwillige regelingen zou dit mogelijk gemaakt worden.

- Indien pensioenfondsen slechts vrijwillige regelingen mogen aanbieden aan werkgevers/collectiviteiten waarvan ze eveneens de basisregeling in een andere kring uitvoeren, wordt echter volledig aan de bezwaren van de staatssecretaris tegemoet gekomen.

Het voordeel van vrijwillige regelingen in aparte ringen is dat de kosten voor een vrijwillige regeling gedeeld kunnen worden onder een groter collectief (in plaats van per collectiviteitkring een aanvullende vrijwillige regeling bestaat de mogelijkheid om één efficiënt groter collectief te vormen). Bovendien is bij eventuele vrijwillige nettoregelingen de fiscale hygiëne tussen basis en nettoregeling optimaal te waarborgen.

Overige aandachtspunten bij het APF

Naast de cruciale aandachtspunten zijn er uiteraard ook nog enkele andere aandachtspunten waar de Pensioenfederatie graag aandacht voor vraagt.

– Per 1 januari graag ook daadwerkelijke verstrekking van vergunningen

Vanwege de procedure omtrent de vergunningverlening zou het een tijd kunnen duren voor de eerste vergunning verleend wordt. Dit terwijl reeds vele partijen bezig zijn met de inrichting van een algemeen pensioenfonds. De Pensioenfederatie wil dan ook met klem verzoeken dat DNB reeds in 2015 op grond van de nog niet inwerking getreden wetgeving, intentieverklaring verstrekt zodat de vergunningen daadwerkelijk per 1 januari 2016 verstrekt kunnen worden. Dit is mede van belang gelet op de (hele) boekjaren die pensioenfondsen voeren.

– Weerstandsvermogen en dekkingsgraad

Het is een goede invulling dat een pensioenfonds die zich als kring bij een APF wil aansluiten de stijging van het benodigde weerstandsvermogen kan financieren uit de (excasso-)voorziening. Ook goed is het om te lezen dat de kring 'haar' deel van het weerstandsvermogen bij vertrek weer mee kan nemen naar het volgende APF. Bij de onderbrenging bij een APF gebeurt er immers qua operationele risico niets anders dan dat dit verlegd wordt van het oorspronkelijke pensioenfonds naar het APF. Het zou echter heel raar zijn als de collectiviteitkring door deze verlegging van risico's geconfronteerd zou worden met een lagere dekkingsgraad. Duidelijkheid hierover is dan ook gewenst.

- – *Vraagtekens bij uitbreiding keuzerecht voor uitstel afkoop*

De gevolgen van korten op toeslagen als gevolg van de afkoop van een klein pensioen, zijn van groot belang omdat het mensen rechtstreeks in hun portemonnee raakt. De Pensioenfederatie was dan ook groot voorstander van het amendement Vermeij c.s. dat deelnemers het keuzerecht geeft om de afkoop van pensioen uit te stellen om te voorkomen dat mensen in de toekomst nog financieel nadeel ondervinden van de afkoop van een klein pensioen.

Nu blijkt dat het overheidsbeleid als gevolg van de uitspraak van De Centrale Raad van Beroep met terugwerkende kracht tot 1 december 2014 wordt aangepast en er door de overheid niet meer zal worden gekort op toeslagen als gevolg van een klein pensioen, heeft het keuzerecht geen toegevoegde waarde meer. In dat kader vindt de Pensioenfederatie het opmerkelijk dat het keuzerecht via de nota van wijziging bij het wetsvoorstel APF wordt uitgebreid in plaats van afgeschaft. Het amendement dat vorig jaar nog een zeer nuttig doel diende, heeft inmiddels zijn functie verloren. Pensioenfondsen kunnen hun deelnemers niet meer uitleggen waarom het keuzerecht bestaat. Wel ontstaan mogelijk discussies over het uitbetalen van een afkoop op het fiscaal meest gunstige moment, waarbij het kan uitmaken in welk kalenderjaar iemand zijn afgekochte pensioen laat uitbetalen. Dat is nooit de bedoeling geweest van het amendement.

De Pensioenfederatie constateert dat het keuzerecht haar functie heeft verloren en instandhouding de bepaling er louter toe leidt dat pensioenfondsen in een onwenselijke adviesrol bij ‘taxplanning’ worden gedrukt. Met het oog op uitvoeringskosten én omdat fiscale wet- en regelgeving onderhevig is aan veel veranderingen (en pensioenfondsen daarvoor niet verantwoordelijk zijn), acht de Pensioenfederatie voortzetting van de bepaling onwenselijk. Het keuzerecht leidt bovendien tot rechtsongelijkheid, omdat de vraag of al dan niet enig fiscaal voordeel wordt genoten afhankelijk is van het moment waarop iemand jarig is.

- *Borgen van een werkbare governance bijna volledig afgehecht*

1. De Pensioenfederatie vindt het een goede zaak dat er ook bij dit wetsvoorstel weer zorgvuldig wordt gekeken naar governancevraagstukken.

De Pensioenfederatie begrijpt de nota naar aanleiding van het verslag zo dat een APF met een paritair bestuur niet per definitie het bestuur hoeft uit te breiden als er een nieuwe kring toetreedt tot het APF. Het kabinet verwijst daarbij naar toepassing van artikel 100 van de Pensioenwet die ruimte biedt om afspraken te maken.

- De Pensioenfederatie ziet graag expliciet bevestigd dat het mogelijk is om de samenstelling van een paritair bestuur te handhaven als er nieuwe kringen worden toegevoegd aan het APF.
2. Gesloten pensioenfondsen kunnen zelden een werkgeversvertegenwoordiger in een orgaan plaatsen.

Bij een verantwoordingsorgaan kunnen partijen er voor kiezen om geen werkgeversvertegenwoordiging te hebben, maar bij een belanghebbendenorgaan kan dat niet. Aangezien een APF per kring een belanghebbendenorgaan moet instellen, werkt het moeten aanstellen van een werkgeversvertegenwoordiger onnodig beperkend voor gesloten fondsen die zich bij het algemeen pensioenfonds willen aansluiten. Gelet hierop zou het net als bij verantwoordingsorganen ook bij belanghebbendenorganen mogelijk gemaakt moeten worden om af te zien van een werkgeversvertegenwoordiging.

– *Beperking van aanpassing van de werkingssfeer komt te vroeg*

De Pensioenfederatie betreurt dat het kabinet de beperkingen om de werkingssfeer aan te passen in dit stadium niet alleen overweegt, maar ook al gelijk doorvoert. De Pensioenfederatie ziet liever dat die maatregel wordt opgeschort tot er meer duidelijkheid is over het onderzoek naar verplichtgestelde bedrijfstakpensioenfondsen als onderdeel van een APF. Partijen worden in een te verregaande mate beperkt in hun mogelijkheden om vrijwillig aan te sluiten bij een verplichtgesteld bedrijfstakpensioenfonds. Dit is niet in het belang van een efficiënte toekomstige uitvoering van pensioenregelingen en een optimaal resultaat voor deelnemers.

Openbaarmaking

De Pensioenfederatie heeft geen bezwaar tegen openbaarmaking van deze inbreng.

Met vriendelijke groet,

Gerard Riemen
Algemeen directeur